T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/30
KARAR NO : 2024/245
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi işlemine karşı açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.Ş
Vekili : Av. M.C.G
Davalı : Antalya Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Antalya Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, ...ADC ...plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle, sürücü belgesi sahibi davacı adına 16/08/2023 tarih ve MB-14701389 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 20.342 TL idari para cezası verilmiş, düzenlenen üçüncü kişi adına kayıtlı araç için düzenlenen Trafikten Men Tutanağı ile araç 60 gün süreyle trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Antalya 4. Sulh Ceza Hakimliği 20/09/2023 tarih ve D.İş No.2023/5043 sayılı kararı**ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca, aynı eylem nedeniyle idari yaptırım karar tutanağı ile birlikte trafikten men işleminin de uygulandığını belirterek, bu durumda başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgi kısmı şöyledir:

"...Muterizin kullanmakta olduğu ...ADC ...plaka sayılı araç ile İlgili belediyeden izin ve ruhsat almaksızın belediye sınırları dahilinde yolcu taşımak kabahatini işlediği gerekçesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek-2 maddesinin 2. fıkrasının (a) bendi uyarınca idari para cezası düzenlendiği, söz konusu kabahat nedeniyle aynı maddenin 3. fıkrasının (a) bendi uyarınca aracın 60 gün süre ile trafikten men edildiği görülmüştür.

Muterizin Hâkimliğimiz nezdinde idari para cezası tutanağı düzenlendikten sonra aracın trafikten men edilmesine ilişkin idari yaptırım kararına itiraz ettiği, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Ek-2. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendine göre tesis edilen trafikten men işlemine karşı idari yargı merciinin görevli olduğuna ilişkin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 25/03/2019 tarihli. 2019/187 (Esas, 2019/191 Karar sayılı kararı dikkate alındığında itirazın görev yönünden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 19 ve 27/8 maddeleri gereğince itirazı inceleme görevinin İdare Mahkemesine ait olduğu anlaşıldığından itirazın GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE..."

4. Davacı vekili bu kez aynı istemleidari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5 . **Antalya 2. İdare Mahkemesi 04/12/2023 tarih ve E.2023/1565 sayılı kararı**ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatlarına göre, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden söz edilerek; somut olayda yapılan değerlendirmede; davacı hakkında 2918 sayılı Kanun'unEk-2/3-A maddesi uyarınca idari para cezası tutanağının tanzim edildiği, söz konusu tutanakta davacı hakkında yalnızca trafik idari para cezası verildiği, davacı tarafından Sulh

Ceza Mahkemesi nezdinde yalnızca trafik para cezasına itiraz edildiği, Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı üzerine açılan iş bu davada da yalnızca trafik idari para cezasına ilişkin tutanağın iptalinin talep edildiği, trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, saltidari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgi kısmı şöyledir:

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı hakkında, ...ADC ...plakalı aracıyla, 16/08/2023 tarihinde, Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek-2/3-A maddesini ihlal ettiğinden bahisle, 20.342,00-TL trafik para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin MB-14701389 sayılı trafik para cezası tutanağın düzenlendiği, bunun üzerine davacı tarafından idari para cezasına karşı Antalya 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2023/5043 değişik iş sayılı dosyası nezdinde itiraz edildiği, Hakimliğin 20/09/2023 tarihli kararıyla "(...) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19 ve 27/8 maddesi uyarınca itirazın görev yönünden reddine" karar verildiği, bunun üzerine davacı tarafından 16/08/2023 tarih ve MB-14701389 sayılı tutanak ile düzenlenen 20.342,00-TL trafik idari para cezasının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yerleşik içtihatlarına göre, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararınhukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.*
>
> *Bu kapsamda somut olayda yapılan değerlendirmede; davacı hakkında 2918 sayılı Kanun'unEk-2/3-A maddesi uyarınca idari para cezası tutanağının tanzim edildiği, söz konusu tutanakta davacı hakkında yalnızca trafik idari para cezası verildiği, davacı tarafından Sulh Ceza Mahkemesi nezdinde yalnızca trafik para cezasına itiraz edildiği, Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararı üzerine açılan iş bu davada da yalnızca trafik idari para cezasına ilişkin tutanağın iptalinin talep edildiği anlaşılmaktadır.*
>
> *Bu durumda; yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre trafik idari para cezasının 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda son olarak 12/07/2013 gün ve 6495 sayılı Kanun'la değişiklik yapıldığı, bu haliyle de trafik idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, bu durumda, Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde yukarıda aktarılan 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı karşısında, yalnızca trafik idari para cezasının dava konusu edildiği iş bu uyuşmazlığın adli yargı bünyesinde bulunan Sulh Ceza Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.*
>
> *Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 17/04/2023 tarih ve E:2023/57, K:2023/309 sayılı kararı da bu yöndedir..."*

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlıklı Ek 2. maddesi şöyledir:

> *"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)*
>
> *Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır. (Mülga cümle:21/2/2019-7166/5 md.)(...)*
>
> *(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.*
>
> *10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;*
>
> *a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,*
>
> *b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,*
>
> *c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında*
>
> *belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.*
>
> *İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;*
>
> *a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,*
>
> *b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,*
>
> *c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün*

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

8. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür ."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari yargı yerince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddeleri uyarınca verilenidari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır

14. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı

sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir

15. Dosya içeriğinden ve UYAP üzerinde yapılan incelemeden, aynı maddi olay nedeniyle ve aynı araç ile ilgili olarak idari yargıda trafikten sürelimen kararına yönelik açılanbir dava olmadığı görülmüştür.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır.

17. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'unidari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halindeuygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Antalya 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 20/09/2023 tarih ve D.İş No. 2023/5043 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİYARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Antalya 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 20/09/2023 tarih ve D.İş No. 2023/5043 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN